Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Viite: Pyyntönne kirjallisesta asiantuntijalausunnosta / **HE 245/2020 vp**

Asia: HE 245/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. **Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 58 e §**

Tartuntatautilain 58 e §:ssä esitetään liikenteenharjoittajalle velvollisuutta puhdistaa liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitetut sisätilat ja -pinnat säännöllisesti sekä huolehtia toimintaohjeiden antamisesta koskien kasvosuojaimien käyttämistä, riittävää väljyyttä ja muita vastaavia käytäntöjä. Säännöskohtaisten perusteluiden mukaan säännöllisyys tarkoittaa puhdistusvelvollisuutta vähintään päivittäin. "Jos on mahdollista, puhdistus tulisi suorittaa useamminkin esimerkiksi 2- 4 tunnin välein varsinkin epidemian aikana. Liikennevälineissä puhdistukset tulisi suorittaa esimerkiksi vuorovälein."

Siivouksen tehostaminen on sinällään hyvä asia, mutta se pitäisi toteuttaa varikoilla tai väliaikaisilla siivouspisteillä esim. terminaalien yhteydessä. Varsinkin lähiliikenteessä sama linja-auto on liikenteessä lähes ympäri vuorokauden, ei riitä että linja-auto siivotaan vain varikolla, vaan pitäisi perustaa siivouspartiota, jotka käyvät puhdistamassa linja-auton myös kesken vuoron esim. päätepysäkeillä. Aikataulut ja autokierrot ovat sellaisia, että kuljettajilla ei ole aikaa tehdä laajempaa pudistusta eikä heillä ole siihen tarvittavia suojavarusteita. Ainakaan lähiliikenteessä ei linja-autoissa ole myöskään tiloja siivouksen tarvittavien välineiden mukana kuljettamiseen.

Kuljettajien taukopaikkojen sekä esim. päätepysäkkien siisteystasoon ja yleisestikin taukotilojen olemassaoloon tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska kuljettajilla ei aina ole mahdollisuutta huolehtia riittävästi omasta hygieniastaan työpäivän aikana. Tauko- ja wc-tilojen ylläpito kuuluu useissa tapauksissa joukkoliikenneviranomaisille, joten tältä osin velvollisuus puhdistaa tilat säännöllisesti ja riittävän usein koskee myös kaupunkeja ja kuntia.

2. **Matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 58 f §**

Tartuntatautilain 58 f §:n 1 momentissa esitetään Liikenne- ja viestintävirastolle oikeutta rajoittaa henkilöliikenteessä käytettävien liikennevälineiden matkustajamäärää suurimmasta matkustajamäärästä, joka on sallittua ottaa liikennevälineeseen. Säännöskohtaisten perusteluiden mukaan "kyseessä olisi viimesijainen säännös, joka tulisi sovellettavaksi tilanteissa, joissa muilla toimilla ei voitaisi varmistaa poikkeuksellisen epidemian leviämisen estämistä liikenteessä. Näin ollen epidemian leviämistä ei voitaisi estää esimerkiksi 58 e §:n mukaisilla toimenpiteillä."

Matkustajamäärien rajoittaminen on hyväksyttävä tapa, mutta se ei saa aiheuttaa sitä, että kuljettaja joutuu päättämään siitä kuka saa tulla kyytiin ja kuka ei. Linja-autonkuljettajan tulisi laskea jokaisella pysäkillä ajoneuvossa olevat matkustajat huomioiden poisjäävien määrä, jotta hän tietäisi, kuinka monta matkustajaa hän voi ottaa pysäkiltä linja-auton kyytiin. Jos osa linja-autoon pyrkivistä matkustajista jouduttaisiin jättämään pysäkille, tämä voi aiheuttaa osassa matkustajiksi pyrkivissä aggressiivista käytöstä. Voisi myös syntyä tilanne, että esim. yksinmatkustava lapsi jätettäisiin ottamatta linja-autoon.
Kuljettajan on myös hyvin vaikeaa ajamisen ohella valvoa maskisuosituksen toteutumista ja ovatko turvaetäisyydet riittävät matkustajien välillä.

Matkustajamäärän valvomisen ja turvavälien sekä maskisuosituksen noudattamisen osalta kyseessä on myös työturvallisuusasia, koska em. asioista huomauttaminen tai niihin puuttuminen saattaa aiheuttaa osassa matkustajia aggressiivista käytöstä kuljettajaa kohtaan.

Helsingissä 13.1.2021

AUTO- JA KULJETUSALAN TYÖNTEKIJÄLIITTO AKT RY

Marko Piirainen
puheenjohtaja

Harri Pasanen
2. varapuheenjohtaja